

Moció de l'Alternativa d'Unitat Popular per uns serveis i rituals funeraris transparents i a l'abast de la ciutadania.

Exposició de motius:

Els darrers anys s'han produït **transformacions accelerades** en els rituals d'acompanyament a la mort a causa d'una banda de la secularització de la nostra societat, d'altra banda de la diversificació social, cultural i religiosa; i, finalment, per l'experiència del Covid19, moment en què les restriccions en les cerimònies i els enterraments ens van forçar a reimaginar els rituals i l'acompanyament al dol.

Aquests processos tenen de rerefons, almenys en la cultura occidental, un **empobriment progressiu de la cultura funerària** i, de fet, certa evitació social de la realitat de la nostra mortalitat, que ens du a no tenir eines individuals i col·lectives ni per a sostenir un procés de dol, ni per a encarar un enterrament o per a desenvolupar rituals d'acompanyament i acompanyament que ens ajudin a processar la pèrdua i celebrar els cicles de la vida.

Les persones que es troben davant del fet concret de la mort d'una persona estimada, sovint sense haver parlat massa de com s'imaginaven aquell moment, tenen com a intermediadores principals a les empreses funeràries que són les que els hi proposen cerimònies, serveis, i preus.

Cal tenir en compte que a l'Estat el **marc legal** dels serveis funeraris té 50 anys i l'autonòmic és del 1997¹. Les normatives estan desfasades tant pel que fa a les directives europees com a l'evolució social i tecnològica o als nous requeriments ambientals.

A més la **liberalització del sector de les funeràries** (decret llei 7/1996), malgrat que pretenia reduir els preus dels serveis, ha conduït a un increment exponencial del preu dels serveis funeraris i a què unes poques grans empreses competeixin amb avantatge davant de les petites empreses del sector funerari que es mantenen a nivell local. De fet, part de les

---

¹ Marc legal

[BOE. Ley 49/1978. Enterramientos en Cementerios Municipales. Consolidado](#)

[Decreto 2263/1974. Reglamento de Policía Sanitaria Mortuoria](#)

[Real Decreto-ley 7/1996. Medidas urgentes de carácter fiscal y de fomento y liberalización de la actividad económica.](#)

[BOE. Ley 50/1980. Contrato seguro.](#)

[Llei 2/1997. Serveis funeraris](#)

[Decret 297/1997. Reglament Policia Sanitària Mortuòria](#)

Ordenances i Reglaments

<https://seu.rubi.cat/documentPublic/download/241> Modificació de l'Ordenança municipal de cementiri i policia mortuòria (2013)

<https://seu.rubi.cat/documentPublic/download/240> Ordenança municipal de cementiri i policia mortuòria (05/2007)

<https://seu.rubi.cat/documentPublic/download/4386> Ordenança fiscal 27. Taxa per prestació de serveis en el cementiri municipal.

empreses locals han estat absorbides per les més grans. Avui en dia un enterrament a la nostra zona, *amb els serveis que ofereixen les empreses funeràries com a bàsics*, pot suposar un mínim de 3500€-4000€.

Les persones que han pagat durant dècades una assegurança de decessos es troben que el pack de serveis associat a aquesta assegurança acostuma a ser el més bàsic, o en tot cas, força inferior a la inversió que han acumulat durant anys a través de l'assegurança.

Es produeixen a més fenòmens peculiars com el fet que a l'Estat tenim una capacitat per a incinerar cossos molt superior a la demanda real de la població, tot i que aquesta és creixent i molt més gran que la d'altres països de l'entorn², malgrat l'impacte ecològic d'aquests forns.

O que malgrat la legislació funerària no prohibeix l'ús de materials diferents de la fusta per fabricar fèretres, no s'estan oferint taüts que poden reduir la petjada ecològica i el cost dels serveis com els de vímet o cartró, però ni tan sols els de fusta senzilla i no vernissada.

En altres països del Nord global (majoritàriament anglosaxons) s'han introduït el que anomenen "green burial" o "**bosc funerari**". Es tracta de cerimònies i espais menys protocolaris i urbans que s'enfoquen en un retorn al cicle natural de la vida i la mort. El cos s'enterra amb un sudari biodegradable, o bé en fèretres de bambú, cartró, vímet o altres materials ràpidament biodegradables, i a una profunditat menor que faciliti la descomposició natural. Es produeixen en "cementiris verds" o boscos delimitats, i l'espai on s'enterra es pot marcar amb un arbre, roques o altres elements enlloc de làpides. Hi ha camins i bancs per seure i reposar. La petjada ecològica d'aquests enterraments és significativament inferior i les cerimònies poden fer-se allà mateix.

A Catalunya trobem alguns cementiris que han habilitat espais verds o boscos on és possible enterrar urnes biodegradables amb cendres, com el Jardí de les Aromes a Montjuïc o el Bosc del Silenci a Collserola, o a El Papiol, l'Arbre familiar, el Bosc de la calma o el Camí del bosc.

Inhumar un cos a la terra, convenientment allunyat d'aigües subterrànies és l'opció amb menys impacte ambiental, tot i que a Catalunya s'està donant només en alguns cementiris en el cas de rituals³ musulmans (cementiri pluriconfesional d'El Papiol, cementiris musulmans de Manresa, Terrassa, Collserola, etc.). La legislació catalana diu que (article 52) l'enterrament de cadàvers a terra queda subjecte a unes condicions (per tant, no els prohibeix), que son:

- a. Fondària mínima de 2 metres (el contrari del que es recomana als green burial).
- b. Terreny amb permeabilitat suficient o permeabilitzat amb sauló.
- c. Utilitzar sistemes que assegurin estanquitat i ventilació per porositat (entenem que aquest requisit no és necessàriament un fèretre individual).

A Galícia s'acaba de produir una actualització de la regulació funerària (Decret 129/2003 de sanidad mortuoria), tot i que només s'ha enfocat en els enterraments en contacte directe amb el terra per raons religioses⁴.

² Opcions, 55. Pàgina 12. https://opcions.org/wp-content/uploads/2019/11/Opcions55_CAT_web.pdf

³ <https://www.newtral.es/cementerios-musulmanes-espana/20230521/>

⁴ Artículo 38. Inhumación de cadáveres del grupo III directamente en tierra

A Rubí la concessionària dels serveis funeraris és Montserrat Truyols SA des de l'any 1984. La concessió, que va incloure la construcció del tanatori, finalitzarà l'any 2034. La població i el ple som conscients de les mancances que ens trobem per la reduïda dimensió del tanatori, amb només dues sales de vetlla i un espai reduït per a cerimònies. A més, no disposem d'espais confortables suficients on seure o de zones ombrejades, amb bancs i agradables on esperar a l'exterior mentre es fa la vetlla. La pròpia parada d'autobús no té seients on poder reposar després de l'experiència sovint colpidora d'anar al tanatori.

La web municipal de serveis funeraris no s'actualitza des de 2019 i, tot i que conté informació rellevant com el llistat de totes les empreses funeràries que operen a la ciutat o una guia per a saber què fer davant d'una mort, es podria millorar amb més informació i recursos com els que proposem en aquesta moció.

Tot i que part d'allò exposat en la motivació de la moció no és d'abast local, entenem que com a municipi podem incidir per la dignificació, actualització i diversificació de la legislació, així com revisar els nostres propis serveis funeraris d'acord amb les competències locals.

És per tot això, proposem al Ple Municipal l'adopció dels següents ACORDS

PRIMER. Traslladar a les autoritats competents la necessitat d'actualitzar la legislació estatal i autonòmica relacionada amb les inhumacions, incineracions i els serveis funeraris, i en especial:

- Facilitar la realització d' inhumacions i enterrament de cendres en zones delimitades, sense fèretre, tomba o nínxol, incloent els "boscós funeraris".
- Ampliar el tipus de fèretres homologats.
- Revisar la regulació atenent la diversitat religiosa actual.
- Rebaixar l'IVA dels serveis funeraris, en tant que servei bàsic.
- Assegurar que les persones puguin triar lliurement l'empresa funerària, fins i tot en casos de contractació d'assegurances de decessos.
- Eliminar autoritzacions sanitàries innecessàries, com les de trasllat de cadàvers sense risc per a la salut pública.

---

1. La inhumación de cadáveres del grupo III directamente en tierra queda sujeto a las siguientes condiciones:

a) El hueco interior de las sepulturas tendrá una medida mínima de 0,85 metros de ancho, y 2,40 metros de longitud, debiendo existir con un espacio de 0,50 metros de separación entre unas sepulturas y otras. La profundidad de las fosas será, como mínimo, de dos metros, situándose la base de la fosa, como mínimo, a un metro de distancia del nivel freático, en las condiciones más adversas.

b) El terreno en el que se lleve a cabo la inhumación tendrá suficiente permeabilidad y, como mínimo, una capa de tierra arenosa de 40 cm de grosor.

c) En caso de que no exista y a fin de evitar el riesgo de contaminación de los acuíferos, la persona o entidad titular del cementerio en el que se vayan a realizar este tipo de enterramientos deberá disponer previamente de un estudio hidrogeológico en el que se tenga en cuenta la posibilidad de realización de aquellos y se haga constar la permeabilidad del terreno, la profundidad de la capa freática y la variación anual del nivel freático de la zona y, en todo caso, se acredite que no existe riesgo de contaminación de las captaciones de agua para abastecimiento de consumo humano. Dicho estudio deberá estar a disposición de la autoridad sanitaria competente cuando sea requerido.

d) Queda expresamente prohibida la inhumación directamente en tierra de los cadáveres del grupo I y del grupo II."

- Revisar i actualitzar les normatives de sanitat mortuòria per adaptar-les als avenços tècnics i científics i també en general promoure en les pràctiques funeràries la reducció de la petjada ecològica.
- Fer saber a la ciutadania que és permesa la vetlla de cadàvers en espais públics (i no només al tanatori), garantint les condicions sanitàries necessàries i descongestionant el tanatori, quan les persones no són personatges amb una rellevància general però sí amb importància en la pròpia comunitat.

SEGON. D'acord amb el treball en xarxa existent entre les administracions municipals en relació als serveis funeraris, aprofundir el treball per a:

- Seguir revisant la regulació i el funcionament a nivell local i fer xarxa de suport entre ens locals per adaptar els processos funeraris a les noves realitats socials.
- Incidir en l'actualització del marc legal a nivell autonòmic i estatal..
- Promoure un tractament de la mort transparent i amb menor impacte ecològic.

TERCER. Actualitzar la web de Serveis Funeraris almenys amb la següent informació:

- Incloure informació i recursos per a l'acompanyament dels processos de dol i mort⁵.
- Incloure informació senzilla i resumida de les taxes i tràmits a realitzar per a inhumar un cos o bé guardar les cendres al cementiri municipal.
- Protocol per als rituals funeraris laics que faciliti la celebració de les cerimònies no religioses.
- Informació sobre la possibilitat de realitzar cerimònies de les diverses religions en les instal·lacions del tanatori, ja que aquest és multiconfessional.

QUART. Revisió de la publicació “Què he de fer. Guia orientativa davant una defunció” per tal de substituir l'apartat “05. *Necessitaràs contactar amb una funerària per a la teva tranquil·litat, perquè es faci càrrec del trasllat del cos i de la resta del procés fins a la seva inhumació o incineració. La família podrà escollir la funerària que desitgi, independentment de la població on ha tingut lloc la defunció.*” pel següent (o contingut similar):

“05. Necessites contactar amb una funerària per a la prestació dels següents serveis:

- Enterrament: compra d'un fèretre homologat, col·locació del cos al fèretre, transport del cos en el cas que calgui fer-ho en vehicle.
- Incineració: compra d'un fèretre homologat, col·locació del cos al fèretre, transport del cos en el cas que calgui fer-ho en vehicle, incineració.

No és obligatori contractar cap altre servei: tanatoestètica, vetlla, flors, pica-pica, trasllat del fèretre fora del vehicle, direcció del funeral, cerimònia, obituaris, esqueles, maquillatge, vestuari, recordatoris, làpida o urna no són obligatoris, i pots fer-los com tu decideixis, des d'una vetlla a casa, una cerimònia a un espai privat, higienitzar el cos o utilitzar un objecte amb valor sentimental per a posar les cendres.

Recorda que, en el cas d'inhumació, necessites llogar o tenir concedit un espai en un cementiri, i fer el pagament de les despeses posteriors de conservació i manteniment.”

CINQUÈ. Revisar l'ordenança municipal de cementiri i policia mortuòria per tal d'adaptar-la a les transformacions socioculturals, especialment pel que fa a l'estètica de les làpides:

---

⁵ Per exemple. <https://ajuntament.barcelona.cat/sanitatisalut/ca/canal/dol-i-perdua>

- article 66 punt 4 4. “Làpides fins la 6610. Els titulars dels nínxols, en el cas que no desitgin posar cap làpida, podran pintar de color blanc la tapa de tancament de la sepultura i retolar les dades del difunt”. Les làpides a partir de la 6611 són obligatòriament del mateix color, lletra, tamany.

També per a permetre l’enterrament de persones no empadronades a la ciutat però que hagin viscut a Rubí un període a concretar de la seva vida (article 12.2: la concessió del dret funerari només es podrà produir per a persones empadronades a Rubí).

SISÈ. Planificar la municipalització dels serveis funeraris al municipi, donat que la concessió finalitza l’any 2034.

SETÈ. Adequar sales al municipi per tal d’incrementar la disponibilitat d’espais per a la vetlla i les cerimònies d’acomiadament laiques (o religioses quan no es disposa d’espais cerimonials) al municipi, en espais públics diferents al tanatori.

VUITÈ. Donat que ja hi ha un avantprojecte per a realitzar un “Bosc de la calma” en el què dipositar cendres en un Espai proper al cementiri, estudiar també la fórmula, dotar de recursos i implementar, en l’àmbit proper al cementiri o en altres espais, per a què el municipi disposi també d’un espai per a “green burials” en el què, en zones acotades entre vegetació i bancs o espais d’estada i reflexió, sigui possible fer inhumacions sense fèretre, nínxol o tomba.

NOVÈ. Mentre sigui vigent l’actual concessió, negociar amb l’empresa concessionària

- Una línia d’ “enterraments verds” per a reduir la petjada ecològica dels enterraments i que inclogui almenys, a més de fèretres senzills de fusta de proximitat sense vernissos i altres productes tòxics i forrades amb materials naturals o urnes biodegradables; també incineracions a baixa temperatura; possibilitat de tancar els nínxols amb guix i una decoració de pintura o amb altres fórmules senzilles, econòmiques i estètiques; plantes o bé rams de flors seques o naturals de la zona.
- La inclusió en el seu catàleg de fèretres de cartró homologats⁶.
- L’actualització del catàleg de l’empresa modificant la numeració dels serveis (servei 1, servei 2, servei 27, etc.) per una definició d’aquests transparent.
- La instal·lació de bancs i ombra arbrada a l’aire lliure, al tanatori.

DESÈ. Instalar ombra i seients a la parada d’autobús de tornada del tanatori cap al nucli urbà, adaptats a l’estretor de l’espai.

ONZÈ. Elaborar anualment una programació cultural relacionada amb la mort, els seus rituals i l’acompanyament al dol almenys entorn el mes de novembre.

---

⁶ En d’altres països es permet l’ús de feretres de vímet i cotó també.